

Penyakit reput pangkal batang jejas hasil sawit

Serangan kulat Ganoderma punca akar, batang pokok reput

Oleh Habsah Dinin
ecah@bharian.com.my

TIDAK semua pekebun dan pengusaha ladang sawit gem-bira dengan harga buah sawit yang tinggi apabila banyak pokok sawit mereka di kebun kurang mengeluarkan hasil berikutan serangan kulat Ganoderma yang berleluasa pada pokok sawit mereka.

Serangan kulat Ganoderma ini menyebabkan penyakit Reput Pangkal Batang (RPB) pokok sawit mengakibatkan pengurangan pengeluaran hasil yang akhirnya boleh menyebabkan kematian pokok.

Ketua Kumpulan Penyelidik Patologi Tumbuhan dan Sains Rumpai, Bahagian Penyelidikan Biologi MPOB, Pegawai Penyelidik Prinsipal, Dr Idris Abu Seman, berkata penyakit RPB yang disebabkan oleh kulat Ganoderma paling banyak menyerang pokok sawit di negara ini.

"Pada 2007, serangan kulat Ganoderma membabitkan kira-kira tiga peratus atau 120,000 hektar kawasan penanaman sawit yang mana serangannya menyebabkan kerugian kepada pekebun, industri sawit dan negara sebanyak RM400 juta setahun," katanya ketika ditemui di ibu pejabat MPOB Bandar Baru Bangi, baru-baru ini.

Sehingga September 2008, jumlah keluasan kawasan penanaman sawit di negara ini ialah 4.4 juta hektar.

Katanya, tiga jenis spesies kulat Ganoderma yang menyerang sawit ialah dari jenis *G.boninense*, *G.zonatum*, *G.miniatocinctum* dan sementara spesies *G.tornatum* tidak menyebabkan penyakit RPB, ia hanya hidup pada pokok sawit mati saja.

"Serangan bermula dari bahagian akar dan pangkal pokok yang membabitkan pokok muda seusia satu tahun selepas tanam dan banyak berlaku ke atas pokok matang.

"Jika berlaku pada pokok sawit muda, bahagian akar dan batang menjadi reput, daun bertukar kekuningan dan mati dalam tempoh enam bulan. Ia biasa berlaku kepada pokok muda yang ditanam menggantikan sawit atau kelapa yang ditebang dalam proses penanaman semula sawit yang mana kulat Ganoderma yang menyerang ini berasal dari pokok sawit atau kelapa yang ditebang itu," katanya.

Dr Idris berkata, bagi pokok matang pula simptom pada daun dan pelepah secara kasar hanya diketahui apabila pangkal pelepah daun sawit (petiole) patah manakala pucuknya tidak berkembang dan daunnya menjadi kuning mengakibatkan pokok mati dalam tempoh 12 hingga 36 bulan.

Katanya, apabila kejadian penyakit berlaku lebih 30 peratus, pengeluaran hasil buah tandan segar (BTS) berkurangan atau terjejas se-

banyak 26 peratus manakala buah sedia ada kurang berkualiti.

"Apabila serangan berlaku BTS melebihi 60 peratus pengeluaran BTS pula terjejas sebanyak 45 peratus dan ini merugikan pekebun serta pengusaha sawit kerana pokok tidak boleh mengeluarkan hasil seperti diharapkan," katanya.

Sebagai perbandingan, kulat Ganoderma juga menyerang pokok sawit di Indonesia, Papua New Guinea, Kepulauan Solomon, negara di Afrika dan Amerika Selatan seperti di Zaire, Cameroon, Ghana, Honduras dan Columbia.

Di Malaysia, serangan kulat Ganoderma banyak berlaku di bahagian pantai barat terutama di Seberang Prai, Sungai Kerian, Teluk Intan, Banting, Gemencheh, Segamat dan Pontian.

Serangan penyakit juga berlaku di Sabah seperti Tawau, Sandakan, Lahad Datu, Kota Marudu dan Pitas dan Di Sarawak seperti Miri, Sibul dan Bintulu.

Cara kawalan

Teknik terbaik mengawal dan mencegah penyebaran penyakit RPB berikutan serangan kulat Ganoderma diperkenalkan oleh MPOB, iaitu dengan cara melupuskan pokok sakit yang diserang itu, di mana pokok ditolak dengan jentolak, tunggul dan akar dikorek 1.5 meter panjang kali 1.5 meter lebar

DR IDRIS menunjukkan batang pokok sawit yang reput, tumbang dan mati akibat dijangkiti kulat Ganoderma.

Dr Idris Abu Seman

- **Umur:** 45 tahun
- **Jawatan:** Ketua Kumpulan Penyelidik Kumpulan Patologi Tumbuhan dan Sains Rumpai, Jabatan Penyelidikan Biologi MPOB.
- **Pendidikan:** Diploma Pertanian UPM Sarawak 1984, Ijazah Sarjana Muda Sains Pertanian, UPM Serdang 1987, PhD Wye College Universiti London UK 1999.
- **Perkhidmatan di MPOB:** Dari 1987 hingga kini.
- **Bidang kajian:** Berkaitan penyakit sawit pengkhususan penyakit serangan kulat *Ganoderma* selama 21 tahun.

KEADAAN pokok sawit yang di serang kulat Ganoderma.